

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Kánonjog: Általános szabályok és Isten népe a CIC-ben

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3. Intézet	Római Katolikus Didaktikai Teológia Tanszék
1.4. Szakterület	Teológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés (BA)
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Római Katolikus Didaktikai Teológia
1.7. Képzési forma	Nappali tagozat

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Kánonjog: Általános szabályok és Isten népe a CIC-ben	A tantárgy kódja	RLM2213
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Lect. dr. Kiss Gábor		
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Prof. univ. dr. habil. Holló László		
2.4. Tanulmányi év	II	2.5. Félév	2
		2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező	2.8. Tantárgy típusa	Szakosító tárgy (DS)

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5. előadás	28	3.6. szeminárium/labor	28
3.5 Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
3.5.1. A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					20
3.5.2. Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					4
3.5.3. Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összóraszámmal)					10
3.5.4. Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
3.5.5. Vizsgák					4
3.5.6. Más tevékenységek: kommunikáció a tárgyfelelőssel					2
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					44
3.8. A félév összóraszama					100
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	Nincs.
4.2. kompetenciabeli	Szakmai motiváció és elkötelezettség a kánonjog tanulmányozása iránt.

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Videoprojektorral/okostáblával felszerelt terem; Zoom/Microsoft Teams platform ismerete.
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	Videoprojektorral/okostáblával felszerelt terem, internetkapcsolattal; könyvtár; Zoom/Microsoft Teams platform ismerete.

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	C1.3 A hit igazságainak bemutatása a normatív tanítás tartalma és a tudományok közötti párbeszédben, az egyházi közösség és a polgári társadalom közötti párbeszédben, az ökumenikus párbeszéd szellemében más keresztény felekezetekkel.
CP2	C2.1 A Római Katolikus Egyház fogalmainak egyértelmű és helyes meghatározása, bemutatása és magyarázata az oktatói tevékenységben.
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	C1. A szakmai feladatok határidőre, pontosan, hatékonyan és felelősségteljesen való teljesítése, az etikai elvek és a szakmai deontológia betartásával. C1.2 Az oktatói és kutatói tevékenységek végzése a szakmai etika és deontológia normáinak betartásával.

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató ismeri a Codex Iuris Canonici szerkezetét és alapelveit: forrásait, a kodifikáció történetét és alkalmazhatóságát.
2. A hallgató ismeri az általános kánonjogi normákat: a törvényt, a szokásjogot, az általános határozatokat, az utasításokat, az egyedi közigazgatási aktusokat és a szabályzatokat.
3. A hallgató ismeri az Isten népe kánonjogi szabályait: a természetes és jogi személyeket, az Egyház feladatait, a hierarchikus struktúrát és a laikusokat.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató képes értelmezni és alkalmazni az általános kánonjogi normákat az egyházi élet konkrét eseteiben, felhasználva a kanonikus forrásokat és a jogtudományt.
2. A hallgató képes egy kánonjogi témát kidolgozni és érvelve bemutatni, integrálva a teológiai és jogi perspektívát.
3. A hallgató képes azonosítani és elemezni az Egyház pásztori és didaktikai tevékenységével kapcsolatos releváns kánonjogi problémákat.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések ³
-------------	----------------------	---------------------------

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb oldalán kell feltüntetni.

³ Például szervezési szempontok, ajánlások a hallgatók számára, a kurzushoz/szemináriumhoz kapcsolódó konkrét szempontok, mint például a területen dolgozó szakemberek meghívása stb.

Bevezetés a katolikus egyház jogrendszerébe	Megbeszélés	Ferenczy-Kállay; Hallermann, Ignorantia iuris
Az egyház, mint a jog valóságára nyitott közösség	Frontális előadás, dialogikus módszer magyarázatokkal és példákkal; közös elemzés	Órsy: Egyházjog 9-36. Aymans-Mörsdorf: 9-25.
Az egyházjog teológiai alapja	Frontális előadás, dialogikus módszer magyarázatokkal és példákkal; közös elemzés	Órsy: Életerős zsinat 103-120. Jogteológia
Az első (1917) és második (1983) egyházjogi kodifikáció	Frontális előadás, dialogikus módszer magyarázatokkal és példákkal; közös elemzés	Erdő: Egyházjog 76-81. SDL
A jelenlegi jogrend jelentősebb forrásai (CIC, CCEO, AAS, PB)	Frontális előadás, dialogikus módszer magyarázatokkal és példákkal; közös elemzés	órai jegyzet; Handbuch 70-116.
Isteni és emberi jog I. (CIC 1-28. kk)	Frontális előadás, dialogikus módszer magyarázatokkal és példákkal; közös elemzés	CIC 1-28. kk; Erdő: Egyházjog 86-110.; Althaus 50-90.
Isteni és emberi jog II. (CIC 1-28. kk)	Frontális előadás, dialogikus módszer magyarázatokkal és példákkal; közös elemzés	CIC 1-28. kk; Erdő: Egyházjog 86-110.; Althaus 50-90.
Természetes és jogi személyek (CIC 96-123. kk)	Frontális előadás, dialogikus módszer magyarázatokkal és példákkal; közös elemzés	CIC 96-123. kk; Erdő: Egyházjog 134-148.
A kánoni jog sajátosságai (irgalmasság és igazságosság, salus animarum és a kánoni méltányosság)	Frontális előadás, dialogikus módszer magyarázatokkal és példákkal; közös elemzés	Erdő: Salus animarum; Arrieta
Az egyház hivatali cselekményei (egyházi hivatalok és a kormányzati hatalom) (129 – 196. kk.)	Frontális előadás, dialogikus módszer magyarázatokkal és példákkal; közös elemzés	CIC 129 – 196. kk; Erdő: Egyházjog 154-172.
Ferenc pápa törvényhozói tevékenysége	Frontális előadás, dialogikus módszer magyarázatokkal és példákkal; közös elemzés	Rees, Schüller (szemelvények)
Az egyházi bíróságok, feladatuk és struktúrájuk	Frontális előadás, dialogikus módszer magyarázatokkal és példákkal; közös elemzés	Hársfai (szemelvények)
Összehasonlító egyházjog alapjai (a protestáns egyházak joga és az iszlám sharia)	Frontális előadás, dialogikus módszer magyarázatokkal és példákkal; közös elemzés	Órai jegyzet prezi formátumban közreadva.
Az állami egyházjog alapjai	Közös megbeszélés	Schanda (szemelvények)

Könyvészet:

Jegyzet

Kiss Gábor: Bevezetés az egyházjog általános szabályaiba, Kolozsvár 2022.

Egyházi dokumentumok:

- *Az egyházi törvénykönyv.* A Codex Iuris Canonici hivatalos latin szövege magyar fordítással és magyarázattal. (Szerk. ERDŐ Péter) Budapest, 2015.
- II. JÁNOS PÁL pápa: „Sacrae disciplinae leges” kezdetű apostoli konstitúció (1983. január 25.) in: *Az egyházi törvénykönyv.* A Codex Iuris Canonici hivatalos latin szövege magyar fordítással és magyarázattal. (Szerk. ERDŐ PÉTER) Budapest, 2015.

Szakirodalom

- ALTHAUS, Rüdiger: *Die Rezeption des Codex Iuris Canonici von 1983 in der Bundesrepublik Deutschland unter besonderer Berücksichtigung der Voten der gemeinsamen Synode der Bistümer in der Bundesrepublik Deutschland*, Paderborn-München, 2000. (Althaus)
- AYMANS Winfried / MÖRSDORF, Klaus: *Kanonisches Recht, Band I*, Paderborn, 1991. (Aymans-Mörsdorf)
- ERDŐ Péter: „*Salus animarum: suprema lex*” in: ERDŐ Péter: *Az élő egyház joga. Tanulmányok a hatályos kánonjog köréből*, Budapest, 2006. 73-85. (Erdő: Salus animarum)
- ERDŐ Péter: *Az egyházjog forrásai. Történeti bevezetés*, Budapest 1998.
- ERDŐ Péter: *Az egyházjog teológiája*, Budapest [é.n.]. (Jogteológia)

- ERDŐ Péter: *Egyházjog*, Budapest, 2014. (Erdő: Egyházjog)
- FERENCZY Rita - KÁLLAY Márta: *Egyházjogi alapismeretek*, Budapest 2000.
- HAERING, Stephan / REES, Wilhelm / SCHMITZ Heribert (Hg.): *Handbuch des katholischen Kirchenrechts*, Regensburg 2015.
- HALLERMANN, Heribert: *Ignorantia iuris – (K)ein Problem für die Kirche?* in: Archiv für Katholisches Kirchenrecht 185 (2016) 369–389.
- HÁRSFAI Katalin: *Bíróági gyakorlat*, Budapest, 2008. (Hársfai)
- ARRIETA, Juan Ignacio: *Kanonisches Recht und Barmherzigkeit – aus der Perspektive des lateinischen Kirchenrechts*, in: zur debatte. Themen der Katholischen Akademie in Bayern, 5/2015. 12–15. (Arrieta)
- ŐRSY László: *Az egyházjog és a teológia*, Róma, 1977. (Őrsy: Egyházjog)
- ŐRSY László: *Életerős zsinat*, Budapest, 2017. (Őrsy: Életerős zsinat)
- REES, Wilhelm: *Ferenc pápa és az egyház reformja. Megjegyzések az egyházjog szempontjából*, in: KISS Gábor (szerk.): *Fiatal Kutatók és Doktoranduszok VII. Nemzetközi Teológuskonferenciájának Tanulmánykötete*, Pécs, 2017. 9-28. (Rees)
- SCHANDA Balázs: *Állami egyházjog. Vallásszabadság és vallási közösségek a mai magyar jogban*, Budapest, 2012. (Schanda)
- SCHÜLLER, Thomas: *Das Pontifikat Papst Franziskus' aus kirchenrechtlicher Perspektive*, in: Theologische Revue 116 (2020), 1–17. (Schüller)
- SZUROMI Szabolcs Anzelm O.PRAEM.: *Kánonjogtudomány és kodifikáció. Megjegyzések a latin egyházjog kodifikációjához*. In: *Iustum Aequum Salutare* 4 (2008/2) 83–92.

8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezetés. Témák, könyvészet, követelmények bemutatása.	A szemináriumi témák megbeszélése	A szemináriumi tevékenység megbeszélése
<i>Isten népének joga: A krisztushívők általában; az összes krisztushívők kötelezései és jogai; A világiak kötelezései és jogai</i>	A tematika interaktív bemutatása, vitaindító, vita	(Könyvészet: CIC 204–231; ERDŐ, 157–173)
<i>Isten népének joga: A klerikusok képzése és jogi helyzete</i>	A tematika interaktív bemutatása, vitaindító, vita	(Könyvészet: CIC 232–293; ERDŐ, 174–197)
<i>Isten népének joga: A személyi prelatúrák; A krisztushívők társulásai</i>	A tematika interaktív bemutatása, vitaindító, vita	(Könyvészet: CIC 294–329; ERDŐ, 198–208)
<i>Isten népének joga: Az Egyház hierarchikus felépítése: A római pápa; A püspökök testülete; A püspöki szinódus;</i>	A tematika interaktív bemutatása, vitaindító, vita	(Könyvészet: CIC 330–348; ERDŐ, 209–220)
<i>Isten népének joga: Az Egyház hierarchikus felépítése: A Római Szent Egyház bíborosai; A római kúria; A pápai követek</i>	A tematika interaktív bemutatása, vitaindító, vita	(Könyvészet: CIC 349–367; ERDŐ, 221–239)
<i>Isten népének joga: Az Egyház hierarchikus felépítése: A részegyházak; A püspökök; A megyéspüspökök</i>	A tematika interaktív bemutatása, vitaindító, vita	(Könyvészet: CIC 368–402; ERDŐ, 240–254)
<i>Isten népének joga: Az Egyház hierarchikus felépítése: A koadjutor és segédpüspökök; A püspöki székhely adományozása és megüresedése; A részegyházak csoportjai; A részleges zsinatok; a püspöki konferenciák</i>	A tematika interaktív bemutatása, vitaindító, vita	(Könyvészet: CIC 403–459; ERDŐ, 254–272)
<i>Isten népének joga: Az Egyház hierarchikus felépítése: Egyházmegyei zsinat; Egyházmegyei hivatal és vezetése; Egyházmegyei hivatal egyéb szervei; Tanácsadó testületek az egyházmegyében</i>	A tematika interaktív bemutatása, vitaindító, vita	(Könyvészet: CIC 460–494; ERDŐ, 272–289)
<i>Isten népének joga: Az Egyház hierarchikus felépítése: A plébánia, a plébános és a káplán; Az esperesek, a templomigazgatók és a lelkészek</i>	A tematika interaktív bemutatása, vitaindító, vita	(Könyvészet: CIC 495–572; ERDŐ, 289–303)
<i>Isten népének joga: A megszentelt és apostoli élet; A megszentelt élet intézményei; A szerzetesi intézmények; A világi intézmények</i>	A tematika interaktív bemutatása, vitaindító, vita	(Könyvészet: CIC 573–746; ERDŐ, 304–310)
<i>Az Egyház tanítói feladata: Általános tudnivalók; Az isteni ige szolgálata; Az egyház missziós tevékenysége; A katolikus nevelés; A tömegtájékoztatási eszközök; A hitvallás</i>	A tematika interaktív bemutatása, vitaindító, vita	(Könyvészet: CIC 747–833; ERDŐ, 311–332)
<i>Veritatis Gaudium - az egyházi egyetemek, valamint egyházi fakultások működését részletesen szabályozó apostoli konstitúció.</i>	A tematika interaktív bemutatása, vitaindító, vita	Veritatis Gaudium

Összefoglalás	A szeminárium kiértékelése	
Könyvészet Kötelező könyvészet: - Az egyházi törvénykönyv. A Codex Iuris Canonici hivatalos latin szövege magyar fordítással és magyarázattal. (Szerk. ERDŐ PÉTER) Budapest, 2015. - ERDŐ Péter: <i>Egyházjog</i>, Budapest én. Ajánlott könyvészet: - Papst Franziskus, Apostolische Konstitution <i>Veritatis Gaudium über die Kirchlichen Universitäten und Fakultäten</i>, in: http://w2.vatican.va/content/francesco/de/apost_constitutions/documents/papa-francesco_costituzione-ap_20171208_veritatis-gaudium.html (A dokumentum elérhető az alábbi nyelvek: német, angol, spanyol, francia, olasz, latin, lengyel, portugál) - Ferenc pápa előadása Nápolyban a Veritatis gaudium teológiájáról, in: https://www.vaticannews.va/hu/papa/news/2019-06/ferenc-papa-napoly-eloadas-a-veritatis-gaudium-foldkozi-terseg.html - ERDŐ Péter: <i>Az egyházjog teológiája</i>, Budapest [én.]. - ERDŐ Péter: <i>Hivatalok és közfunkciók az Egyházban</i>, Budapest 2003. - ÉRSZEGI Márk Aurél: <i>Pápa, Szentszék, Vatikán</i>, Budapest 2014. - FERENCZY Rita - KÁLLAY Márta, <i>Egyházjogi alapismeretek</i>, Budapest 2000. - RENCSIK István: <i>Egyházi törvényhozás. Általános szabályok. Házasságjog</i>. Kolozsvár: Gloria Kiadó 1993.		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ⁴	9.2 Értékelési módszerek ⁵	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	A CIC struktúrájának és alapelveinek, az általános normáknak, és az Isten népe kánonjogi szabályainak ismerete.	Félévi szóbeli vizsga	40%
	Aktív jelenlét és interaktív részvétel az előadáson	Számontartás	20%
9.5 Szeminárium/ Labor	Egy szabadon választott téma interaktív bemutatása PPT-vázlattal.	A szemináriumi referátum értékelése	20%
	Aktív jelenlét a szemináriumon	Számontartás	20%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
A kánonjog alapfogalmainak (általános normák, Isten népe) ismerete. Egy szemináriumi téma kidolgozása és bemutatása. Az értékelési kritériumokban felsoroltakból minimális 45% megszerzése szükséges. Végső jegy: Előadáson való jelenlét 20% + Félévi szóbeli vizsga 40% + Szemináriumi referátum 20% + Jelenlét a szemináriumon 20%.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁶

	A fenntartható fejlődés általános ikonja
---	--

⁴ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁵ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

⁶ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.

								
								
								Nem alkalmazható
						X		

Kitöltés időpontja:

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

2026.05.25.

Lect. dr. Kiss Gábor

Prof. univ. dr. Holló László

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2026.06.02.

Intézetigazgató:
Prof. univ. dr. Nóta Mózses